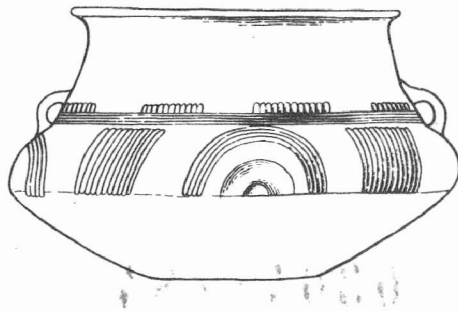

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

BRNO 1983

VÝZKUM NA HRADISKU CHOTĚBUZ - PODOBORA U ČESKÉHO TĚŠÍNA V ROCE 1981

/okr. Karviná/

Pavel Kouřil, AÚ ČSAV Brno

Archeologický výzkum se stejně jako v minulé sezóně zaměřil na fortifikační systém hradiska s tím, že hlavní výkopové práce probíhaly na akropoli.

Řez vnitřním mohutným valem byl veden z jeho vrcholu dolů do příkopu, a to v návaznosti na řez, vedený v roce 1980 z vnitřní strany akropole směrem k vrcholu valu /pokračování sondy S 2/. Přispěl k objasnění jeho vzniku, dal odpověď na otázku, kdy byl vyhlouben příkop a v neposlední řadě přispěl k řešení zániku fortifikace v hradištním období.

Mimo jiné se opět potvrdilo, že hlinité těleso pravěkého valu leží na kulturní vrstvě slezské fáze kultury slezsko-platěnické, mocné 10-15 cm. Tato vrstva byla v hloubce 115-120 cm od dnešního povrchu "ukončena" kamenným dlážděním - bermou 85 cm širokou, stejnou, jaká byla zjištěna i na vnitřní straně, a která tak fixovala vlastní těleso valu. Je třeba zduraznit, že obě tato dláždění indikovalo již geofyzikální měření. Celková délka letos provedeného řezu včetně proříznutí příkopu činila 19 m. Bylo zjištěno, že těsně za bermou končí rostlý terén, tvořený mramorovaným podzolem, který je tu odebrán, a že zde začíná horní hrana příkopu, vysekaného ve šterkovité terase řeky Olše. Šterkovito-písčité navětralá vrstva byla kryta 120-150 cm mocnou destrukcí, tvořenou 19 různými vrstvami, obsahujícími množství mazanice, spálených dřev, pravěkou, ale zejména slovanskou keramiku. Z metodického hlediska bylo postupováno tak, že každý jednotlivý střep byl zvlášť zaměřen, takže bylo bezpečně prokázáno, že slovanská keramika se z valné části nachází přímo na šterkovito-písčitém podloží; její maximální kumulace byla v černé šterkovité výplni dna příkopu. Můžeme ji klást, podle dosavadních poznatků o slovanské keramice v tomto regionu, snad již do konce 8. až třetí třetiny 9. stol. K této horní hranici lze také položit i zánik fortifikace.

Na akropoli u východní hrany svahu byl odkryt čtv. +20/+30 v návaznosti na odebrané čtv. +15/+25 a +20/+25 s cílem zachytit pozůstatky uvažovaného opevnění. Slovanské osídlení, tvořené zde dvěma vrstvami o celkové mocnosti 60 cm, spočívalo na pravěkém osídlení, jež přesně kopírovalo až na hranu svahu. Horní šterkovitá vyrovnávací a drenážní vrstva o síle 40 cm spočívala na černé mastné kulturní vrstvě cca 20 cm mocné, obsahující jednolitý slovanský materiál, shodný s tím, který byl získán při řezu valem a příkopem. Na této na nálezy poměrně bohaté vrstvě ležely nepravidelně roztroušené přepálené kameny, které hypoteticky mohou pocházet z vnitřní kamenné zídky případného opevnění, které se po požáru zborstilo do řeky.

Sondou S 2a /na akropoli/ byla odkryta polozemnice rozměrů 2 x 3 m s ohništěm v rohu a materiálem 2. pol. 10. až počátku 11. stol., ve kterém více než jednu třetinu tvořilo tuhé zboží. Ze dna objektu blízko ohniště byla získána také železná struska.

Grabung auf dem Burgwall Chotěbuz-Podobora bei Český Těšín im Jahre 1981 /Bez. Karviná/. Die Grabung konzentrierte sich auf das Fortifikationssystem des Burgwalles insofern, dass die Hauptausgrabungsarbeiten auf der Akropolis verliefen.

Der Schnitt durch den mächtigen Innenwall und Graben trug zur Klärung ihrer Entstehung und auch zur Lösung der Wüstung der Fortifikation im Burgwallzeitabschnitt bei /3. Drittel des 9. Jahrhunderts/.

Auf der Akropolis an der östlichen Wallkante erfasste man eine slawische Besiedlung, die von zwei Schichten gebildet ist. Die obere Schotterschicht ruhte auf einer schwarzen fetten Kulturschicht, die slawisches Material aus dem Ende des 8. bis dem Drittel des 9. Jahrhunderts enthielt. Auf dieser lagen unregelmäßig verstreute durchglühte Steine, die hypothetisch von der inneren Steinmauer der eventuellen Befestigung stammen können, die nach einem Brand in den Fluss abstürzte.

Durch Sonde S 2a /auf der Akropolis/ wurde eine Erdhütte im Ausmasse von 2 x 3 m mit Feuerherd in der Ecke und einem Material aus der 2. Hälfte des 10. bis aus dem Beginn des 11. Jahrhunderts abgedeckt, in dem mehr als 1/3 Graphitware bildete.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1981

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulní straně: nádoba z pohřebiště kultury popelnicových polí v Bolelouci
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné